

УДК 331.45

Демченко В. В., аспірант кафедри ОПЦтаТБ

Маслова А. С., група ЦБз-24 мп, факультет цивільної інженерії та екології

Науковий керівник: Клименко Г. О., к.т.н., доцент кафедри ОПЦТБ

*Український державний університет науки і технологій
ННІ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»*

ДО ПИТАННЯ АНАЛІЗУ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ В УКРАЇНІ ТА ПРОФЕСІЙНОГО РИЗИКУ В БУДІВЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ

Аналіз виробничого травматизму в Україні за останні роки було виконано згідно з даними Державної служби України з питань праці [1].

Стан виробничого травматизму у 2022 – 2024 роках за кількістю осіб:

2022 рік – 2919 осіб;

2023 рік – 3104 осіб;

2024 рік – 3509 осіб.

Стан виробничого травматизму у 2022 – 2024 роках за кількістю осіб зі смертельним наслідком:

2022 рік – 473 осіб;

2023 рік – 472 осіб;

2024 рік – 493 осіб.

Динаміка подій, що призвели до нещасних випадків зі смертельним наслідком у 2021 – 2024 роках (у відсотках від загальної кількості загиблих):

- події суспільного життя 2021 р. (0%); 2022 р. (46%); 2023 р. (42%); 2024 р. (45%).

- пригоди (події) на транспорті 2021 р. (28%); 2022 р. (15%); 2023 р. (16%); 2024 р. (16%).

- падіння потерпілого 2021 р. (23%); 2022 р. (11%); 2023 р. (11%); 2024 р. (10%).

- падіння, обрушення, обвалення предметів 2021 р. (16%); 2022 р. (7%); 2023 р. (11%); 2024 р. (8%).

- дія предметів та деталей, що рухаються 2021 р. (10%); 2022 р. (5%); 2023 р. (6%); 2024 р. (3%).

Кількість потерпілих внаслідок нещасних випадків зі смертельним наслідком, пов'язаних з виробництвом, за видами діяльності, з початку 2024 року, станом на 04.04.2025 року:

- машинобудівна галузь – 21,3%;

- соціально-культурна сфера та торгівля – 17%;

- транспорт – 16%;

- агропромисловий комплекс – 10,6%;

- будівельна галузь – 9,6%.

Причини нещасних випадків зі смертельним наслідком, пов'язаних з виробництвом, за 12 місяців 2024 року:

- Психофізіологічні. Техногенні, природні, екологічні та соціальні – 51,7%;
- Організаційні – 44,0%;
- Технічні – 4,3%. [1]

Аналіз виробничого травматизму в Україні показав, що існує тенденція до збільшення його рівня за останні роки. При цьому, будівельна галузь – є однією з найнебезпечніших з точки зору частоти настання виробничих нещасних випадків.

Відомо, що поняття професійного ризику характеризує рівень безпеки людини під час її професійної діяльності. Він враховує ймовірність ушкодження здоров'я в результаті несприятливого впливу факторів виробничого середовища і трудового процесу [2].

Професійний ризик складається з: ризику пошкодження здоров'я внаслідок нещасного випадку на виробництві; ризику професійного захворювання; прихованого ризику пошкодження здоров'я [2].

Існують наступні види професійних ризиків: внутрішній, зовнішній, змішаний, пунктуальний і безперервний [3].

Виділяють основні напрямки захисту працівників від професійних ризиків: лікувально-профілактичний; аналітико-профілактичний; аналітико-статистичний; оцінка професійного ризику; страхування професійних ризиків; тощо [2].

Ступінь базового ризику виникнення небезпечної ситуації визначають математичними розрахунками з урахуванням наступних складових: важкість та можливі наслідки небезпечної події; можливість нараження на небезпеку; ймовірність виникнення небезпечної події [4].

Будівництво залишається однією з найбільш небезпечних виробничих галузей в Україні. Робота на відкритому повітрі в холодну та спекотну пору року, важкі фізичні навантаження на працівників, недостатня кількість працівників та залучення до виконання робіт некваліфікованих кадрів, сприяють зростанню кількості випадків виробничого травматизму [5].

Ще одним важливим фактором, що впливає на ступінь ризику в будівельній галузі – є наявність необхідності виконання робіт у обмежених умовах, коли недостатньо місця для робочих маневрів.

Для запобігання виробничого травматизму у будівельній галузі, доцільно проводити оцінку ризиків на робочих місцях (стаціонарних і тих, що можуть змінюватись відповідно з технологічними процесами) з метою виявлення можливої небезпеки для вчасної організації заходів захисту здоров'я та життя працівників.

ЛІТЕРАТУРА

1. <https://dsp.gov.ua/>
2. <https://surl.li/bgengv>
3. <https://surl.li/sztnjy>
4. <https://surl.li/iesghz>
5. <https://surl.li/sywxqp>